

Załącznik do Uchwały
Nr XVI/91/08 Rady
Gminy Golub-Dobrzyń
z dnia 20.03.2008 r.

Plan Odnowy Miejscowości Białkowo
na lata 2007 - 2013
Gmina Golub-Dobrzyń

SPIS TREŚCI:

1. PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI - MOŻLIWOŚĆ ROZWOJU WSI POPRZECZ WYKORZYSTANIE WSZYSTKICH JEJ WALORÓW	3
2. CHARAKTERYSTYKA SOŁECTWA BIAŁKOWO.....	6
3. HISTORIA WSI I OKOLIC	10
4. ANALIZA ZASOBÓW WSI BIAŁKOWO.....	13
4.1. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SPOŁECZNYCH.....	13
4.2. INWENTARYZACJA INFRASTRUKTURY	19
5. ANALIZA SWOT DLA MIEJSCOWOŚCI BIAŁKOWO.....	22
6. OCENA OBECNEJ SYTUACJI SOŁECTWA BIAŁKOWO ORAZ WIZJA JEGO STANU DOCELOWEGO	24
7. WIZJA ROZWOJU I ARKUSZ PLANOWANIA	26
8. CHARAKTERYSTYKA PROJEKTÓW	31

1. PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI - MOŻLIWOŚĆ ROZWOJU WSI POPRZECZ WYKORZYSTANIE WSZYSTKICH JEJ WALORÓW

Plan Odnowy Miejscowości Białkowo jest dokumentem określającym strategię działań w sferze społeczno-gospodarczej oraz w sferze infrastruktury na lata 2008–2013. Opracowanie obejmuje swoim zakresem charakterystykę przyrodniczo-historyczną, inwentaryzację zasobów społecznych i infrastrukturalnych, analizę SWOT, planowane kierunki rozwoju miejscowości, planowane przedsięwzięcia z szacunkowym kosztorysem i harmonogramem rzeczowo-finansowym.

Głównym zadaniem Planu Odnowy Miejscowości jest stworzenie warunków do rozwoju analizowanej miejscowości poprzez optymalne wykorzystanie wszystkich jej walorów. Do wdrożenia kluczowych inwestycji, zaplanowanych w niniejszym dokumencie, gmina Golub-Dobrzyń potrzebuje zewnętrznych źródeł finansowania, gdyż aktualny budżet nie pozwala na pełne sfinansowanie przewidzianych przedsięwzięć. Dla sfinalizowania zaplanowanego priorytetowego przedsięwzięcia gmina będzie się ubiegać o refundację kosztów z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW). Dla pozostałych przedsięwzięć nie przewidzianych do realizacji w tym roku Plan Odnowy Miejscowości wytycza również inne poza budżetowe źródła ich finansowania.

W ramach działań związanych z rozwojem i odnową wsi oraz poprawą ogólnego dobrobytu jej mieszkańców, możliwe jest wykorzystanie środków z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2007-2013. Środki na powyżej wymienione i im podobne cele, pochodzą bezpośrednio z Osi 3 Programu „Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej”. W skład tej Osi wchodzi m.in. działania „*Odnowa i rozwój wsi*” oraz „*Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej*”.

Podstawą prawną dla finansowania wspomnianych działań są:

- Art. 56 rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 277/1 z 21.10.2005 r.),
- Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1974/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski

Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 368/15 z 23.12.2006 r.).¹

W ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” możliwe jest pozyskanie środków finansowych na poprawę standardu życia poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi, a także promowanie obszarów wiejskich. Celem działania jest również umożliwienie rozwoju tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej obszarów wiejskich.²

W ramach działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” środki skierowane są na rozwój infrastruktury technicznej obszaru wiejskiego. W zakres wchodzi zaopatrzenie w wodę i gospodarka ściekowa, gospodarka odpadów stałych, zaopatrzenie w energię elektryczną oraz szerokopasmowy dostęp do Internetu. Wymienione elementy infrastruktury wpływają bezpośrednio na rozwój społeczno-gospodarczy każdej miejscowości, co przyczynia się następnie do poprawy warunków życia oraz prowadzenia działalności gospodarczej.³

Podejmowane działania, w ramach niniejszego Planu Odnowy Miejscowości Białkowo, będą służyć przede wszystkim zachowaniu szeroko pojętego dziedzictwa kulturowego wsi oraz rozwojowi tożsamości społeczności wiejskiej.

Nad przygotowaniem Planu Odnowy Miejscowości Białkowo pracowała Grupa Inicjatywna, w skład której wchodził sołtys Białkowa Pan Henryk Kowalski, radny Gminy Pan Marian Obara, pracownicy Urzędu Gminy Pan Franciszek Gutowski, Pan Dariusz Bożejewicz, Pani Wioletta Szymańska. W ramach ustalania kierunków rozwoju i odnowy miejscowości przeprowadzono cykl spotkań z jego mieszkańcami, którzy dzielili się swoimi spostrzeżeniami na temat potrzeb miejscowości Białkowa. Społeczność wsi Białkowo poprzez swój udział w tworzeniu niniejszego Planu i jednocześnie wniosku pragnie pozyskać środki zewnętrzne na rozwój swojej miejscowości. Plan ma charakter otwarty, co oznacza możliwość aktualizacji jego zadań (zmiana kolejności lub dodanie wcześniej nie wymienionego zadania) w zależności od potrzeb społecznych i uwarunkowań finansowych.

Plan Odnowy Miejscowości Białkowo wraz z wszystkimi zaplanowanymi zadaniami jest zgodny z zapisami Strategii Rozwoju Gminy Golub-Dobrzyń, Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Golub-Dobrzyń oraz Studium uwarunkowań i kierunków

¹ PROGRAM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH NA LATA 2007-2013, Warszawa lipiec 2007 r., s.286

² Ibid. s.290

³ Ibid. s.286

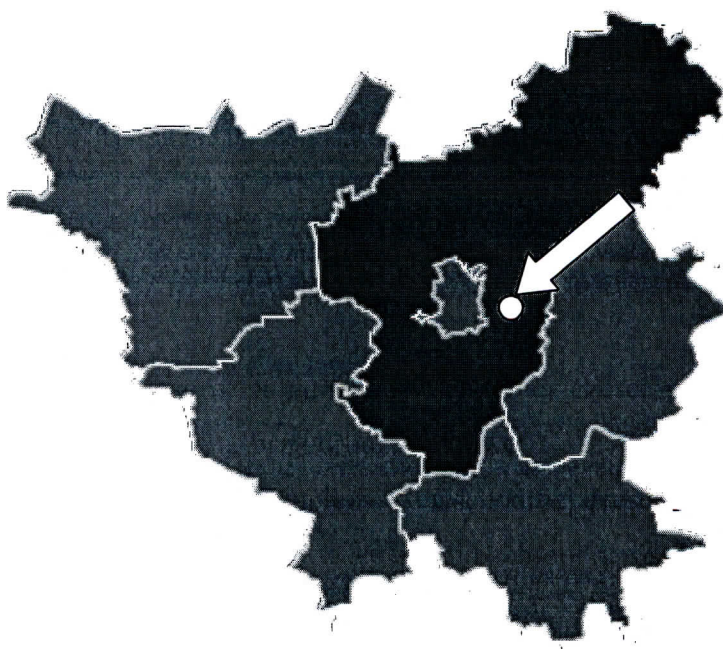

zagospodarowania przestrzennego Gminy Golub-Dobrzyń. W odniesieniu do Strategii rozwoju Gminy Golub-Dobrzyń - Plan Odnowy Miejscowości Białkowo wykazuje zgodność m.in. z nadrzędnym celem strategicznym, jakim jest: *Zapewnienie mieszkańcom gminy najlepszego środowiska życia i zamieszkiwania, dużej atrakcyjności inwestowania na terenie gminy oraz osiągnięcia sukcesu ekonomicznego społeczności lokalnej poprzez prowadzenie aktywnej polityki rozwoju przez władze samorządowe.* Wykonanie zadań zaplanowanych do realizacji w Planie Odnowy Miejscowości Białkowo, w tym m.in. *remont świetlicy wiejskiej wraz z zagospodarowaniem terenu wokół budynku* wpłyną na poprawę stanu infrastruktury a przez to będą skutkowały aktywizowaniem rozwoju społeczno-gospodarczego i pełniejszym wykorzystaniem zasobów lokalnych. Zadania zapisane w niniejszym dokumencie korespondują jednocześnie ze zidentyfikowanymi w Strategii rozwoju Gminy Golub-Dobrzyń obszarami problemowymi (np. słaba organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży). Realizacja wytyczonych w Planie zadań rozwiąże przynajmniej część, przytoczonych w Strategii, problemów.

W ramach Planu Rozwoju Lokalnego Gminy Golub-Dobrzyń przewidziano do realizacji inwestycje w chodzące w skład niniejszego Planu Odnowy Miejscowości Białkowo. Jest to między innymi projekt inwestycyjny w sferze infrastruktury kulturalno-edukacyjno-sportowej – **modernizacja wraz z wyposażeniem świetlicy wiejskiej, przebudowa drogi gminnej, instalacja sortowni odpadów stałych na składowisku gminnym w Białkowie.** Inwestycje wpłyną bezpośrednio na rozwiązanie niektórych problemów dotyczących mieszkańców Białkowa, m.in. braki w zakresie infrastruktury społecznej, bierność części mieszkańców (brak zaangażowania społecznego), ograniczone możliwości w zakresie spędzania wolnego czasu, wśród młodzieży i osób w wieku podeszłym, braki w infrastrukturze technicznej.

2. CHARAKTERYSTYKA SOŁECTWA BIAŁKOWO

Białkowo położone jest w południowo-wschodniej części gminy, w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Golub-Dobrzyń, przy drodze krajowej Nr 534 relacji Grudziądz – Golub-Dobrzyń – Rypin. Gmina Golub-Dobrzyń leży we wschodniej części województwa kujawsko-pomorskiego i jest największą gminą w powiecie golubsko-dobrzyńskim.

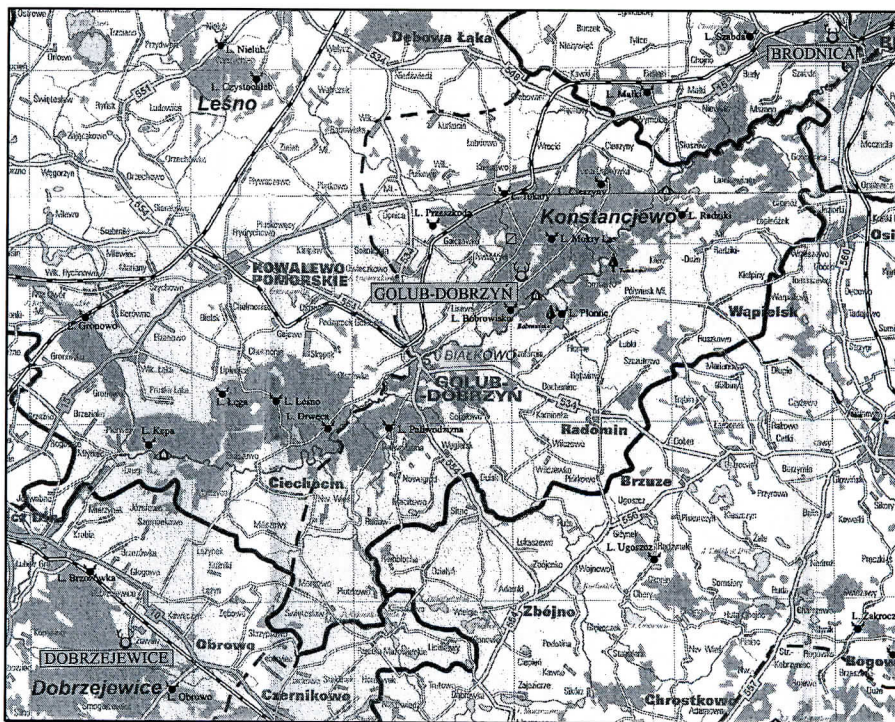

Ryc.1 Położenie sołectwa Białkowo na tle Gminy Golub-Dobrzyń oraz powiatu.

Najbliższym większym miastem, z liczbą ludności ponad 100 tys. mieszkańców, jest Toruń (około 40 km w linii prostej od Białkowa). Gmina Golub-Dobrzyń graniczy bezpośrednio z wszystkimi pozostałymi gminami powiatu golubsko-dobrzyńskiego: Gminą Miejską Golub-Dobrzyń, Gminą miejsko-wiejską Kowalewo Pomorskie oraz gminami wiejskimi: Ciechocin, Radomin, Zbójno, a także Dębowa Łąka w powiecie wąbrzeskim oraz Bobrowo w powiecie brodnickim.

Cała gmina zajmuje powierzchnię 197,4 km², z czego 792,23 ha (4,0%) przypada na sołectwo Białkowo. Pod względem powierzchni Białkowo zajmuje 11 miejsce w gminie, przy średniej powierzchni sołectwa w gminie Golub-Dobrzyń – 938,13 ha. Liczba ludności w gminie wynosi 8436, co daje średnie zagęszczenie na poziomie zaledwie 43 osób/km².

Gmina podzielona jest na 21 sołectw, na które składa się 60 miejscowości. W skład sołectwa oprócz wsi Białkowo wchodzi osada Sadykierz. Sołectwo Białkowo, na dzień 31.12.2007 r. zamieszkiwało 456 osób, co daje średnie zagęszczenie ludności - 57 osób/km².

Ryc. 1. Lokalizacja sołectwa Białkowo (Źródło: Mapa topograficzna „RDLP Toruń – mapa przyrodnicza”, skala 1:250 000, 2003 r.)

Geologia

Według podziału fizyczno-geograficznego Kondrackiego, gmina Golub-Dobrzyń należy do trzech mezoregionów wchodzących w skład makroregionu Pojezierza Chełmińsko-Dobrzyńskiego. Północna część położona jest na wysoczyźnie chełmińskiej, południowa część zajmuje wysoczyznę dobrzyńską. Obie te jednostki rozdziela, przebiegając z kierunku północno-wschodniego na południowo-zachodni rozległa i silnie urzeźbiona tarasami i basenami Dolina Drwicy. Rzeźba obszaru gminy ma charakter młodoglacjalny co objawia się bogactwem różnorodnych form krajobrazu związanych z akumulacyjno-erozyjną działalnością ostatniego zlodowacenia.

Północną część gminy zajmuje płaska, południową bardziej pofałdowana wysoczyzna morenowa, na której znajdują się takie utwory, jak ozy i kemy. Powierzchnię gminy wzbogacają liczne formy wklęsłe typu rynny polodowcowe, doliny wód roztopowych oraz płytkie zagłębienia wytopiskowe.

Białkowo położone jest w obrębie IX terasy nadzalewowej doliny Drwęcy, w strefie sandrowej, na wysokości 60 m n.p.m. przy terasach zalewowych rzeki do 107 m n.p.m. na granicy z wysoczyzną morenową.

Hydrografia

Oś hydrologiczną gminy wyznacza rzeka Drwęca wraz z jej dopływami: Ruziec, Struga Dobrzyńska, Struga Skępska (Czarna), Kujawka i Wawrzonka.

Rzeka Drwęca jest prawobrzeżnym dopływem Wisły o długości 207 km, wypływa ze wzgórz Dylewskich i wpada do Wisły w okolicach Torunia. Na terenie gminy rzeka ta wpływa w okolicach miejscowości Pusta Dąbrówka i wypływa 33,3 km dalej w Olszówce. Jej głębokość waha się od 1 do 3,5 m, szerokość zaś od 15 do 40 m. Jej wody sklasyfikowano do III zadowalającej klasy czystości. Rzeka ma typowo nizinny charakter, ze średnim spadkiem ok. 0,48‰, rzeka silnie meandruje i tworzy liczne starorzecza. Wpływa to niewątpliwie na atrakcyjność turystyczno-rekreacyjną rzeki oraz obszaru całej doliny.

Sieć hydrologiczną dopełniają liczne jeziora, oczka oraz bagna i mokradła. Na terenie gminy jest jedenaście zbiorników wodnych o powierzchni większej od 1 ha. Są to głównie jeziora polodowcowe typu rynnowego i wytopiskowego. Największe z nich to: Owieczkowo (30,2 ha), Gajewo (19,3 ha), Grodno (18,6 ha), Plebanka (14,9 ha) i Słupno (14,1 ha). Ogólna powierzchnia jezior w gminie wynosi 128,2 ha, co stanowi zaledwie 0,65% jej terytorium.

Klimat

Średnia roczna temperatura dla omawianego terenu wynosi 7,4°C, przy czym w skali kilkuletniej występują dość znaczne wahania od 6,0°C do 8,7°C. Średnia minimum temperatury przypada na styczeń – do -3,2°C, natomiast maksimum występuje w lipcu z temperaturą do 18°C. Roczne minimum opadów występuje w lutym i wynosi 30 mm. Z każdym kolejnym miesiącem minimum opadów wzrasta aż do sierpnia, w którym przypada roczne maksimum – nieco powyżej 76 mm. Średnia roczna liczba dni z opadami wynosi 158, w przebiegu rocznym liczby dni z opadami są dość wyrównane i wahają się od 10 w czerwcu do 16 w listopadzie. Pokrywa śnieżna zalega średnio 60 dni w roku. Pojawia się ona najczęściej około 30 listopada i zanika 25 marca.

Najczęściej występują wiatry z sektora zachodniego – kierunek W (18,4%), NW (17,9%), SW (9,3%), na które przypada 45,6% wszystkich częstości. Na wiatry ze składową wschodnią przypada 32,1% wszystkich częstości. Najrzadziej występują wiatry S (5,6%), SW i N (po 9,3%).

Okres wegetacyjny obejmujący dni z temperaturą powyżej 5°C trwa średnio od 19 IV do 21 XI, czyli 218. Okres gospodarczy z temperaturami średnimi dobowymi powyżej 2,5°C trwa średnio od 4 IV do 11 XII, czyli 252 dni.

Gleby

Teren sołectwa jak i całej gminy pokrywają najczęściej piaski słabogliniaste na średnio głęboko zalegających piaskach luźnych. Na piaskach tych powstały przede wszystkim gleby brunatne właściwe i wylugowane, zaliczane do klas bonitacyjnych od II do VI. Na terenie gminy przeważają gleby średniej i słabej klasy bonitacyjnej (IVa-IVb oraz V i VI), które zajmują łącznie 69,9% gruntów ornych. Na zasoby gruntów ornych sołectwa Białkowo składa się tylko 37,1 ha gruntów należących do dobrych klas IIb-IVb, a pozostałe 456,17 ha pokrywają grunty orne w większości słabe – od V klasy wzwyż.

Lesistość

Białkowo jak i cała gmina może pochwalić się znacznym odsetkiem powierzchni zalesionej. W sołectwie lasy pokrywają 239,8 ha, co stanowi 30,3% jej ogólnej powierzchni, natomiast w gminie grunty leśne zajmują aż 32,2 % (6348 ha) jej terytorium. Są to wartości wyższe od średnich liczonych zarówno dla powiatu (19,7%), jak i województwa (23,1%). Dominującymi typami siedliskowymi lasu są bór świeży i bór mieszany. Większość lasów (ponad 80%) jest własnością Państwa i wchodzi w zarząd Nadleśnictwa Golub-Dobrzyń.

Lokalne lasy mają bogatą faunę, w szczególności w gatunki zwierzyny łownej takie jak: dziki, sarny, jelenie, daniela, łosie, lisy, borsuki, jenoty, kuny, zające i dzikie króliki, bażanty, kuropatwy i różne gatunki kaczek. Pod względem różnorodności gatunków fauny i flory teren sołectwa i okolic jest atrakcyjny dla turystów o profilu przyrodniczym.

3. HISTORIA WSI I OKOLIC

Osadnictwo na terenach sołectwa Białkowo ma zamierzchłą historię sięgającą czasów epoki kamiennej. Według Archeologicznego Zdjęcia Polski, wykonanego przez naukowców z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, natrafiono na tym obszarze na 20 punktów osadniczych oraz 17 śladów osadniczych. W większości znajdują się one nad brzegami Drwęcy. Ślady te dostarczają dowodów na osadnictwo na tych terenach w czasach epoki kamienia oraz żelaza (kultura łużycka). Nie odnaleziono natomiast na tym terenie śladów z czasów rzymskich i wczesnego średniowiecza.

W źródłach pisanych Białkowo pojawia się 22 czerwca 1322 roku (jako Belkow). Na dokumencie tym dwaj synowie księcia dobrzyńskiego Siemowita, Władysław Garbaty i Bolesław, nadali „za wierną służbę” Mikołajowi Isenbleserowi sołtysowi z pobliskiej wsi Małe Płonne (współczesne Płonko) posiadłość w Białkowie, w zamian za rezygnację z sołectwa. O miejscowości Białkowo wspomina się także w jednym z artykułów procesu polubownego pomiędzy Zakonem a Polską, toczącego się przed królem rzymskim Zygmuntem Luksemburskim. Spór dotyczył naruszenia granicy pomiędzy państwami, przebiegającej na rzece Drwęcy, przez Zakon, który to powbił drewniane pale na środku rzeki naprzeciw Białkowa. Natomiast rzeka Drwęca według ówczesnego układu pomiędzy państwami była wspólna dla obu stron. Z wieku XV pochodzą zapisy osób, które niewątpliwie są związane z tą osadą – Otton z Białkowa (wyrządził szkody poddanym Zakonowi podczas wojny w latach 1431-1435) oraz Tomasz Białkowski (uczestnik wojny trzynastoletniej).

W roku 1564 Białkowo należy do drobnoszlacheckiej rodziny Białkowskich, która swe nazwisko przyjęła zgodnie z tendencją epoki, od nazwy swej posiadłości. W owym czasie właścicielem wsi jest Tomasz Białkowski, syn Jakuba Siecińskiego herbu Rogala. Pod koniec XVI i na początku XVII wieku wieś została spustoszona przez najazd szwedzki, tak że w rejestrze pogłównym ziemi dobrzyńskiej oraz parafii Płonne i Płonko z 1673 roku, wspomina się o wsi Białkowo jako „desolata” (zniszczona). Nie wiadomo do kogo wieś należała mniej więcej do 1744 roku. Prawdopodobnymi właścicielami Białkowa i okolic do 1795 roku była rodzina Działyńskich. Pomiędzy 1772 a 1776 rokiem, za sprawą I rozbioru

Polski, Białkowo znalazło się pod panowaniem pruskim. W tym czasie opracowano w państwie pruskim kataster, z którego wynikało, że w Białkowie był tylko jeden folwark. Dzierżawiony był od Działyńskich przez rodzinę Czajkowskich, w którym ogółem (wraz z parobkami i chałupnikami) było 18 osób. Po roku 1776 wieś wróciła do Polski, a granica pomiędzy państwami oparła się o rzekę Drwęcę. Do roku 1795 wieś Białkowo leżące w tzw. kluczu dulskim, należało do Ignacego Działyńskiego, który podczas insurekcji kościuszkowskiej dowodził X pieszym regimentem wojsk koronnych osławionym jako „pułk” Działyńskich. Po powstaniu został zesłany na Sybir, z którego powrócił wraz z Tadeuszem Kościuszką, uwolniony przez Pawła II.

Na początku XIX wieku wieś Białkowo zmieniała często właścicieli, którymi byli w kolejności: Ferdynant Beuth, Katarzyna Wybraniecka, następnie jej syn z pierwszego małżeństwa Jan Nepomucen Białobłocki oraz Antoni de Woytsowicz Wybraniecki. Ostatni właściciel nabył w marcu 1825 roku dobra Białkowo w skład, których wchodziło miasto Dobrzyń n.Drwęcą, młyn Zaremba, Kolonia Laurencyce, młyn wodny w Dobrzeniu n.Drwęcą oraz 40 włók borów. W wyniku złożonej wizytacji przez nowego właściciela, zanotowano stan zaludnienia wsi Białkowo – 60 mieszkańców w 8 gospodarstwach domowych. Od 1834 do 1888 roku majątek Białkowo pozostaje, z 2 letnią przerwą, w rękach rodziny Borzewskich.

Po powstaniu styczniowym, 10 października 1868 roku, uwłaszczono 63 mieszkańców Białkowa, którzy otrzymali wspólnie 381 morgów i 31 prętów ziemi. W kolejnych latach dokonano następnych uwłaszczeń. W roku 1888 uszczuplony poprzez uwłaszczenia majątek odkupuje Aleksander Płoski.

Dobra Białkowskie na początku XIX wieku przechodzą z rąk do rąk, a każdy kolejny właściciel uszczuplał powierzchnię majątku. 28 września 1917 roku Ludwik Bolesław Chełmicki odkupuje majątek Białkowo od Jana Zygmunta Wojciechowskiego. L.B. Chełmicki od 1907 roku był aktywnym członkiem Okręgowego Towarzystwa Rolniczego. W 1906 roku musiał opuścić zabór rosyjski. Była to kara za wprowadzenie, zakazanego po powstaniu styczniowym, języka polskiego w sądzie gminnym w Nadrożu. Osiadł w Golubiu, należącym do zaboru pruskiego, następnie w Lipnie w 1917 roku. Po roku 1920, majątek Białkowo przechodzi w ręce kolejnych rodzin i instytucji (m.in. Towarzystwo Kredytowe Ziemskie). Według pierwszego w odrodzonej Polsce spisu mieszkańców przeprowadzonego w dniu 30 września 1921 roku, Białkowo należało do gminy Płonne powiatu rypińskiego województwa warszawskiego. Wieś zamieszkała była w części folwarcznej (majątek) przez 91 osób: 32 mężczyzn, 59 kobiet, którzy zamieszkiwali 4 budynki mieszkalne. Natomiast

uwłaszczoną część wsi Białkowo zamieszkiwało w 15 budynkach mieszkalnych 105 osób, w tym 47 mężczyzn i 58 kobiet. Do roku 1936 majątek rozparcelowano na 9 gospodarstw i sprzedano prywatnym osobom. Ostatnimi właścicielami zabudowań folwarcznych oraz drewnianego dworu, przed II Wojną Światową, byli bracia Kitzman. Od 1937 roku wieś wraz z całym powiatem rypińskim włączono do województwa pomorskiego. Podczas okupacji wieś nosiła niemiecką nazwę "Krähensand", natomiast gmina Płonne uległa likwidacji. Według spisu ludności z 10 października 1943 roku wieś Białkowo miała powierzchnię 457,51 ha, 92 gospodarstwa oraz 507 mieszkańców.

4. ANALIZA ZASOBÓW WSI BIAŁKOWO

4.1. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SPOŁECZNYCH

Podział demograficzny ludności

Sołectwo Białkowo liczy łącznie 456 mieszkańców, z czego 355 zamieszkuje wieś Białkowo. Na 100 mężczyzn przypada 112 kobiet, co jest dość znaczną dysproporcją. Miejscowość może pochwalić się dużym odsetkiem dzieci i młodzieży – 109 osób (od 0 do 18 lat), co równa się 24,6% ogółu mieszkańców. Tak wysoka liczba dzieci i młodzieży może okazać się bardzo pozytywnym bodźcem dla rozwoju miejscowości. Osoby powyżej 60 roku życia stanowią zaledwie 9,7% (43 os.). Podział demograficzny wskazuje, że aż 65,7%, tj. 290 mieszkańców sołectwa Białkowo jest obecnie w wieku produkcyjnym.

Bezrobocie

Dużym problemem sołectwa Białkowo, jak i całej gminy Golub-Dobrzyń, jest utrzymująca się na wysokim poziomie stopa bezrobocia – około 21%. W odniesieniu do powiatu poziom bezrobocia w sołectwie jest wyższy o średnio 3-4%, natomiast w skali województwa o 8-9%. Związane jest to głównie z rolniczym charakterem wsi, co oznacza brak dużych zakładów pracy zatrudniających więcej niż kilku pracowników oraz niskim wykształceniem mieszkańców

Pomoc osobom bezrobotnym dostarcza Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Golub-Dobrzyniu. Ośrodek realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej na podstawie Ustawy o Pomocy Społecznej z dnia 12 marca 2004 r (Dz. U. Nr 64, poz. 593 z 2004 r ze zm.). Pomoc udzielana jest w formie finansowej, rzeczowej i socjalnej.

Rolnictwo

Podstawową funkcją sołectwa Białkowo jak i całej gminy Golub-Dobrzyń jest produkcja rolnicza (tab. 1). Jest to wynikiem dobrych warunków przyrodniczo glebowych. Użytki rolne na terenie gminy stanowią 61,1% powierzchni, z czego udział gruntów ornych to 89,3% (tab. 2). Podział użytków w sołectwie Białkowo jest bardzo podobny.

Tabela 1. Podział powierzchni sołectwa Białkowo i gminy Golub-Dobrzyń pod względem użytkowania

	Powierzchnia ogólna		Użytki rolne		Lasy		Wody		Nieużytki i inne	
	[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]
Sołectwo Białkowo	792,3	100	489,5	61,8	239,8	30,3	3,6	0,4	59,4	7,5
Gmina Golub-Dobrzyń	19.700,5	100	12.046,0	61,1	6.348,0	32,2	290,4	1,5	1.016,1	5,2

Źródło: Dane z UG

Tabela 2. Podział powierzchni użytków rolnych w sołectwie Białkowo i gminie Golub-Dobrzyń

	Powierzchnia ogólna użytków rolnych		Grunty orne		Sady		Łąki		Pastwisko	
	[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]	[ha]	[%]
Sołectwo Białkowo	489,5	100	422,6	86,3	3,9	0,8	8,0	1,6	55,0	11,3
Gmina Golub-Dobrzyń	12.046,0	100	10.752,1	89,3	169,4	1,4	548,4	4,6	576,1	4,7

Źródło: Dane z UG

Grunty orne zaliczane do klas bonitacyjnych II-IV stanowią 73,9% użytków rolnych i obejmują powierzchnię 7.707 ha. Największe areale w klasie II-III występują na terenie sołectw: Wrocki (348 ha), Lisewo (341 ha), Ostrowite (265 ha) i Sokoligóra (262 ha); najmniejsze: Białkowo (3,4 ha), Paliwodziczna (3,7 ha), Kujawa (8,7 ha).

W strukturze gospodarstw indywidualnych uwidacznia się silne rozdrobnienie. Średnia wielkość gospodarstwa w Gminie zbliżona jest do średniej dla województwa. Na ogólną liczbę 1.425 gospodarstw (stan na 31.08.2004):

- 346 ma powierzchnię do 2 ha (24,3%),
- 328 ma powierzchnię w przedziale 2 – 5 ha (23,0%),
- 357 ma powierzchnię w przedziale 5 – 10 ha (25,1%),
- 224 ma powierzchnię w przedziale 10 – 15 ha (15,7%),
- 170 ma powierzchnię powyżej 15 ha (11,9%).

Gospodarstwa duże, powyżej 15 ha w największej ilości występują w Ostrowitem, Sokoligórze, natomiast w najmniejszej ilości w Kujawie i Węgersku.

Produkcja rolnicza ukierunkowana jest przede wszystkim na rynek – 723 gospodarstwa. Według kierunku produkcji przeważają gospodarstwa o mieszanej produkcji –

455. Natomiast pozostałe gospodarstwa prowadzą produkcję o kierunku zwierzęcym – 381 gospodarstw i roślinnym – 214 gospodarstw. Hodowla ukierunkowana jest przede wszystkim na trzodę chlewną (830 gospodarstw) i bydło – 724 gospodarstwa.

Turystyka i rekreacja

Teren sołectwa Białkowo położony jest poza zasięgiem obszarów przemysłowych i jakichkolwiek zanieczyszczeń z nimi związanych. Jednak ze względu na typowo rolniczy charakter wsi nie rozwinęła się na jej terenie turystyka. Główną atrakcją sołectwa jak i całej gminy jest rzeka Drwęca wraz z sąsiadującymi kompleksami leśnymi. W rozwoju turystyki może pomóc sąsiedztwo głównego ośrodka kulturalno-administracyjnego miasta Golub-Dobrzyń, w którego obrębie znajduje się wiele zabytków kultury i sztuki. W niedalekiej odległości od Białkowa znajduje się także miejscowość Szafarnia, słynny ośrodek Chopinowski, w którym odbywają się coroczne koncerty upamiętniające tego wielkiego muzyka.

Osobliwości przyrodnicze okolic Białkowa

Na terenie sołectwa Białkowo wyszczególnić można rezerwat przyrody „Rzeka Drwęca” oraz Obszar Chronionego Krajobrazu – Obszar Doliny Drwęcy.

Rezerwat na terenie gminy obejmuje rzekę Drwęcę oraz jej dopływ Ruziec (od jazu piętrzącego przy młynie w miejscowości Zaręba do ujścia rzeki Drwęcy) wraz z pięciometrowym pasem zieleni przyległym do ich brzegów po obu stronach. Został utworzony w 1961 roku, chroni rzekę wraz z jej ichtiofauną w skład której wchodzi kilkadziesiąt gatunków zarówno górskich jak i nizinnych, np. pstrąg, łosoś atlantycki, troć, certa, koza, boleń, głowacz białopłetwy, minóg rzeczny, piskorz, różanka, świnka, lipień i miętus. Powierzchnia rezerwatu wynosi 32,6 ha i jest to najdłuższy rezerwat ichtiologiczny w Polsce.

„Obszar Doliny Drwęcy” został utworzony 10 grudnia 1992 roku, zajmuje 53% ogólnej powierzchni gminy i chroni malowniczy krajobraz klasycznie wykształconej pradoliny Drwęcy z kompleksami leśnymi i jeziorami.

W obrębie sołectwa znajdują się także użytki ekologiczne, do których zalicza się śródlęsne bagna, mokradła, torfowiska, bezodpływowe starorzecza. Usytuowane są one w między innymi na terenie leśnictw Drwęca, Paliwodzizna i Płonne, a w całej gminie zajmują 103,8 ha.

Ponadto na terenie gminy znajduje się kilka zachowanych parków dworskich, w których wyznaczono kilkadziesiąt pomników przyrody (pomnikowych drzew). Siedem parków podworskich wpisano do rejestru Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Są to parki w najbliższej okolicy Białkowa w miejscowościach: Sokołowo (6,93 ha) i Gałczewko (4,40 ha) oraz dalsze Gajewo (2,66 ha), Karczewo (2,26 ha), Ostrowite (3,14 ha), Pusta Dąbrówka (1,00 ha) i Słuchaj (2,10 ha).

Zabytki kultury Białkowa i okolic

Do zabytków kultury na terenie sołectwa możemy zaliczyć trzy obiekty: dawna strażnica graniczna, murowany dom z początku XX wieku oraz kapliczka przydrożna.

Dawna strażnica graniczna. Obecnie dom mieszkalny nr 01, została wybudowana na początku XX wieku. Jest to konstrukcja na planie prostokąta, trójosiowa, parterowa o dachu dwuspadowym. Budynek ozdobiony jest w narożach wydatnymi lizenami.

Dom nr 3 został wybudowany w pierwszej połowie XX wieku z czerwonej cegły. Konstrukcja o planie prostokątnym, podmurowana kamieniem i cegłą, trójosiowa. Ozdobiony gzymsem z cegły w partiach nadokiennych i pod okapem dwuspadowego dachu. Naroża budynku zdobione lizenami i boniowaniem.

Kapliczka przydrożna. Jest to najciekawszy obiekt kulturowy we wsi Białkowo umiejscowiony w rozwidleniu dwóch dróg, z których jedna jest żółtym szlakiem turystycznym (dawny szlak drogowy łączący Dobrzyń z Brodnicą i Toruniem). Budowla została wzniesiona w 1949 roku, przez mieszkańca Białkowa pana Władysława Wojdyło, na miejscu starszego krzyża przydrożnego, zniszczonego podczas II Wojny Światowej. Kapliczkę wzniesiono na specjalnie do tego przygotowanym kilkumetrowym wyniesieniu. Kapliczka jest murowana, w pełni otynkowana, składa się z trzech części. Dwie niższe części są pokryte kamiennymi płytkami, na których zamieszczono dwie inskrypcje: „Postawili chętni gromady Białkowo” oraz „Od powietrza, wojny i głodu zachowaj nas Panie”. W najwyższej części kapliczki (latarni), za szybą, znajduje się figura Matki Boskiej. Budowlę zwieńcza murowany krzyż z pasyjką Jezusa Chrystusa. Całość otoczono metalowym obejściem.

Do czasów współczesnych nie zachował się bodajże najważniejszy zabytek – założenie dworsko-parkowe w Białkowie. Drewniany budynek pałacu dworskiego został rozebrany zaraz po zakończeniu II Wojny Światowej, a park dworski został zlikwidowany w późniejszym okresie. W bliższej i dalszej okolicy Białkowa znajduje się wiele ciekawych zabytków z różnych wieków. Oprócz wymienionych już założeń dworskich (z XVIII i XIX wieku), na terenie gminy znajdują się następujące zabytki kultury:

- Kościół parafialny rzym.-kat. pod wezwaniem św. Marii Magdaleny we wsi Ostrowite, z końca XIII wieku (gotycki)
- Kościół parafialny rzym.-kat. pod wezwaniem św. Marcina we wsi Wrocki, wraz z urządzeniem wnętrza z XIII/XIV wieku (gotycki)
- Grodzisko wczesnośredniowiecznej kultury łużyckiej
- Grodzisko w Poćwiardowie

W pobliskim mieście Golub-Dobrzyń znajdują się między innymi:

- Gotycki zamek rycerski - zbudowany przez Krzyżaków w latach 1302-1310. Najbardziej znanym starostą zamku była Anna Wazówna, która przeprowadziła renowację budowli (lata 1616-1623) w stylu pałacowej architektury renesansowej. Na zamku odbywają się coroczne Międzynarodowe Wielkie Turnieje Rycerskie (w I połowie lipca), Krajowe Konkursy Krasomówcze, Golubski Hubertus, turnieje kusznicze, „Sylwester Sław”.
- Kościół parafialny pod wezwaniem św. Katarzyny - budowla gotycka z I połowy XIV wieku. Kościół ceglany, jednonawowy z trójbocznie zamkniętym prezbiterium i kwadratową wieżą zwieńczoną barokowym hełmem.
- Kościół parafialny pod wezwaniem św. Katarzyny - kościół klasycystyczny z 1823 roku z fundacji Antoniego Wybranieckiego. Większość wyposażenia kościoła pochodzi z rozebranego w XIX wieku dominikańskiego Kościoła św. Mikołaja w Toruniu.

Szlaki turystyczne

Przez teren gminy i sołectwa biegną trzy szlaki turystyczne.

- Szlak turystyki rowerowej: Toruń – Elgiszewo – Golub-Dobrzyń – Szafarnia – Płonne – Wąpielsk – Brodnica – Iława
- Szlak turystyki pieszej – żółty (Toruń – Golub-Dobrzyń – Brodnica – Radomno)
- Szlak turystyki wodnej rzeki Drwęcy

Stopień zagospodarowania turystycznego szlaków jest niewielki, tylko szlak pieszy jest oznakowany. Szlak turystyki wodnej rzeki Drwęcy nie jest wykorzystywany ze względu na brak jej promocji oraz brak infrastruktury turystycznej (np. stanic wodnych itp.).

Baza noclegowa

Na terenie sołectwa brakuje niestety bazy noclegowej dla turystów. Najbliższe miejsca noclegowe znajdują się w mieście Golub-Dobrzyń. W obrębie gminy na bazę noclegową składają się między innymi:

- Pola namiotowe w obrębie gospodarstw – 86 miejsc,
- Kwatery agroturystyczne – 49 miejsc.

Szkolnictwo

Na terenie sołectwa Białkowo nie działa żadna szkoła. Dzieci i młodzież z sołectwa uczęszczają do szkół w gminie i mieście Golub-Dobrzyń. Na terenie gminy znajduje się 5 publicznych szkół podstawowych w miejscowościach: Ostrowite, Wrocki, Lisewo, Węgiersk i Nowogród oraz jedna niepubliczna szkoła podstawowa w Sokołowie. Oprócz nich działają publiczne gimnazjum w Gałczewie oraz przedszkole w Ostrowitem. Część dzieci uczęszcza do gimnazjum w Radominie (Gmina Radomin). Brakuje natomiast na terenie gminy szkoły o profilu ponadgimnazjalnym. Najbliższe takie placówki znajdują się w mieście powiatowym Golub-Dobrzyń.

Obsługa ludności

Zaopatrzenie miejscowości Białkowo w punkty obsługi mieszkańców jest niedostateczne. Na terenie sołectwa działa tylko 1 sklep spożywczy oraz 8 zakładów usługowych. Są to m. in.:

- warsztat stolarski, FMPU KARO – firma zajmująca się usługami leśnymi,
- WENIUS (EUROGAZ),
- TAR S.C.,
- WĘGŁOPOL – usługi dostawa węgla,
- zakład produkcyjny piekarnia „ANIA”,
- Gminne Składowisko Odpadów Komunalnych.

Wspólnymi siłami mieszkańców Białkowa, samorządu terytorialnego gminy Golub-Dobrzyń oraz przedstawicieli lokalnego zakładu urządzono salę spotkań wiejskich (świetlica wiejska). Urządzony skromnymi środkami obiekt pełni ważne funkcje społeczne dla mieszkańców wsi. Jest przede wszystkim miejscem okolicznościowych spotkań mieszkańców oraz miejscem spotkań z samorządem gminnym i sołtysem. Sala jest jedynym tego typu obiektem na terenie sołectwa. W chwili obecnej obiekt ten wymaga gruntownego remontu,

rozbudowy oraz wyposażenia (umeblowanie sali głównej oraz wyposażenie techniczne zaplecza gospodarczego). Istotnym udogodnieniem byłoby także urządzenie parkingu przy świetlicy. Tak odnowiona i rozbudowana świetlica wiejska ma szansę stać się prawdziwym centrum społeczno-kulturalnym sołectwa.

Na terenie sołectwa brakuje biblioteki publicznej. Najbliższe tego typu obiekty znajdują się w miejscowościach: Wrocki, Nowogród, Gałczewo i Ostrowite.

Na terenie sołectwa brakuje przychodni lekarskiej, najbliższy ośrodek zdrowia oraz szpital znajduje się w mieście powiatowym Golub-Dobrzyń.

4.2. INWENTARYZACJA INFRASTRUKTURY

Wodociągi

Wodociąg na terenie gminy jest zasilany z gminnych ujęć wody w Gałczewie, Wrockach, Nowogrodzie oraz Nowej Wsi. Sołectwo jest w pełni zwodociągowane, natomiast gmina w 95%. Długość sieci wodociągowej wynosi 252,3 km, która przyłącza 1673 budynki/gospodarstwa.

Kanalizacja

Na obszarze gminy funkcjonują trzy oczyszczalnie ścieków, które zbierają z terenu gminy ścieki socjalno-bytowe oraz ścieki produkowane przez rolnictwo. Są to obiekty w miejscowościach: Ostrowite, Wrocki i Sokołowie. Oczyszczalnia ścieków w Ostrowitem obsługuje teren wsi Ostrowite, Owieczkowo, Podzamek Golubski, Poćwiardowo, Gałczewko, Gałczewo, Nowawieś, Sokoligóra. Pozostałe dwie oczyszczalnie obsługują tylko miejscowości, w których są umieszczone. Ogólna długość sieci kanalizacji sanitarnej wynosi 44,55 km. Teren sołectwa Białkowo nie jest objęty zbiorczą siecią kanalizacji sanitarnej, ale istnieje możliwość podłączenia go do oczyszczalni miejskiej w Golub-Dobrzyniu i takie przedsięwzięcie jest brane pod uwagę przez lokalny samorząd w najbliższym okresie. Oprócz grupowych oczyszczalni, na terenie gminy znajduje się 108 indywidualnych przyzagrodowych oczyszczalni ścieków.

Pozostałe ścieki nie objęte kanalizacją zbiorczą gromadzone są w zamkniętych przydomowych zbiornikach (szambach), a podstawowym sposobem ich utylizacji jest wylewanie ich na pola. Zbiorniki te w większości są źle zabezpieczone i mogą powodować skażenie wód gruntowych i cieków wodnych. W miarę możliwości finansowych gminy,

konieczna jest szybka rozbudowa sieci kanalizacyjnej. W przypadku rozproszonej zabudowy gospodarstw rolnych, dla sieci kanalizacyjnej alternatywą są przyzagrodowe oczyszczalnie ścieków.

Gospodarka odpadami stałymi

Na terenie sołectwa Białkowo, od 1994 roku, funkcjonuje gminne składowisko odpadów komunalnych. Obiekt położony jest w obrębie działki o powierzchni 5,0 ha (aktualnie wykorzystywana powierzchnia - 2,4 ha). Składowisko wyposażone jest w wagę, piezometry badawcze, boksy do segregacji odpadów, sprzęt do ugniatania odpadów oraz budynek do wstępnego przetwarzania surowców. Z obiektu korzysta cała gmina Golub-Dobrzyń oraz gminy ościenne.

Elektryfikacja

Sieć energetyczna w całej gminie jest dobrze rozwinięta. Stan techniczny sieci, na niektórych odcinkach wymaga modernizacji.

Gazownictwo

Ze względu na znaczną odległość od gazociągów tranzytowych, gmina nie posiada dostępu do gazu przewodowego. Dlatego mieszkańcy korzystają z gazu propan butan w butlach lub magazynowanego w przydomowych zbiornikach.

Komunikacja telefoniczna

Wieś znajduje się w zasięgu telefonii komórkowych. Dostępna jest także sieć przewodowa, której zainstalowane centrale umożliwiają dostęp do szerokopasmowej sieci Internetu.

Transport i komunikacja

Przez teren sołectwa Białkowo przebiega droga wojewódzka nr 534 relacji Grudziądz – Golub-Dobrzyń – Rypin. Terytorium gminy jest dość dogodnie usytuowane pod względem ważnych szlaków komunikacyjnych, oprócz wspomnianej drogi nr 534 sieć drogową gminy tworzą:

- droga krajowa nr 15 relacji Inowrocław – Toruń – Brodnica – Ostróda (łączna długość 9 km),
- drogi wojewódzkie (łączna długość 21 km),

nr 549 relacji Płachoty – Niedźwiedź – Wąbrzeźno,

nr 554 relacji Orzechowo – Kowalewo Pom. – Golub-Dobrzyń,

nr 555 relacji Golub-Dobrzyń – Zbójno – Kikół,

- drogi powiatowe o łącznej długości 87 km,
- drogi gminne o łącznej długości 178 km, w tym utwardzonych – 19,1 km.

Zarówno drogi powiatowe jak i gminne wykazują ogólnie słabą jakość nawierzchni i wymagają gruntownej modernizacji.

Komunikacja publiczna

Przez teren sołectwa jak i całej gminy nie biegnie żadna czynna linia komunikacji kolejowej przewozów pasażerskich. Linia kolejowa Kowalewo Pomorskie – Golub-Dobrzyń – Brodnica obsługuje tylko ruch towarowy. Przewóz pasażerów odbywa się za pośrednictwem przedsiębiorstwa PKS Rypin i PKS Brodnica, które oferują bezpośrednie połączenia z Rypinem, Golub-Dobrzyniem oraz Toruniem.

5. ANALIZA SWOT DLA MIEJSCOWOŚCI BIAŁKOWO

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
• Czyste środowisko naturalne • Dużo terenów leśnych • Korzystne położenie pod względem turystycznym (szlaki turystyczne, kompleksy lasów i rzeka Drwęca) • Brak zanieczyszczeń przemysłowych • Sąsiedztwo miasta powiatowego Golub-Dobrzyń • Bliskość szpitala powiatowego • Bezpośredni dostęp do drogi wojewódzkiej Nr 534 • Pełny dostęp do wodociągu, elektryczności i telefonu • Własne gminne składowisko odpadów stałych • Możliwości wyodrębnienia terenów pod inwestycje	• Brak dostatecznej obsługi handlowo-usługowej mieszkańców • Brak działalności pozarolniczej w gospodarstwach (niewykształcona agroturystyka i rolnictwo ekologiczne) • Brak terenów pod inwestycje • Brak ścieżek rowerowych i chodników ulicznych • Zły stan techniczny nawierzchni dróg gminnych • Brak skanalizowania sołectwa • Brak możliwości podłączenia gazu ziemnego • Niski poziom wykształcenia mieszkańców • Brak placówek oświatowych • Niewielka aktywność mieszkańców • Bezrobocie, ubóstwo, niski poziom dochodów ludności • Brak wystarczającej integracji społecznej (brak kół, związków, organizacji) • Brak świetlicy wiejskiej • Brak bazy noclegowej dla potencjalnych turystów • Brak obiektów rekreacyjnych (np. sali sportowej, boiska) • Brak oferty rozrywki i nauki dla dzieci, młodzieży i dorosłych

SZANSE	ZAGROŻENIA
• Wykorzystanie funduszy strukturalnych • Poprawa stanu nawierzchni dróg gminnych i powiatowych • Rozwój turystyki w tym agroturystyki • Rozwój rolnictwa ekologicznego • Przyłączenie sołectwa do kanalizacji miejskiej Golub-Dobrzynia • Budowa przyzagrodowych oczyszczalni ścieków w mieszkalnictwie rozproszonym • Przekazanie terenów pod inwestycje • Budowa infrastruktury sportowo-rekreacyjnej (boiska sportowe) • Utworzenie świetlicy wiejskiej jako miejsca spotkań mieszkańców, pokazów, wystaw i przedstawień kulturalnych • Rozwój oferty rozrywki i nauki dla mieszkańców • Wzrost poziomu wykształcenia wśród mieszkańców • Budowa ścieżek rowerowych oraz chodników ulicznych • Budowa placu zabaw dla dzieci	• Brak kapitału na inwestycje infrastrukturalne • Migracja młodzieży poza obręb sołectwa związana z edukacją i poszukiwaniem pracy • Emigracja wykształconych osób • Niska opłacalność produkcji rolnej • Wzrost konkurencji na rynku produktów rolnych • Pogarszający się stan techniczny dróg publicznych

6. OCENA OBECNEJ SYTUACJI SOŁECTWA BIAŁKOWO ORAZ WIZJA JEGO STANU DOCELOWEGO

W wyniku przeprowadzonych dyskusji z mieszkańcami i grupą inicjatywną na temat stanu obecnego oraz wizji rozwoju sołectwa Białkowo wysunięto wnioski przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 3. Poglądy mieszkańców na temat miejscowości Białkowo

DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI		WIZJA STANU DOCELOWEGO	
<i>Co wyróżnia Białkowo?</i>	1. bezpośrednie sąsiedztwo z miastem powiatowym Golub-Dobrzyń 2. rzeka Drwęca 3. szlaki turystyczne 4. bardzo niska jakość gleb uprawnych	<i>Co ma wyróżniać Białkowo?</i>	1. czyste, nie zaśmiecone lasy 2. zaplecze turystyczne 3. zagospodarowane szlaki turystyczne 4. odbudowane budynki folwarku 5. pasy zieleni na miedzach pomiędzy polami uprawnymi urozmaicające krajobraz rolniczy
<i>Jakie funkcje pełni Białkowo?</i>	1. rolniczą 2. usługową	<i>Jakie funkcje ma pełnić Białkowo?</i>	1. kulturową 2. turystyczną
<i>Kim są mieszkańcy Białkowa?</i>	1. pracownicy firm, głównie w gminie i mieście Golub-Dobrzyń 2. rolnicy 3. bezrobotni	<i>Kim mają być mieszkańcy Białkowa?</i>	1. zintegrowani 2. podnoszący kwalifikacje 3. zaangażowani w życie wsi
<i>Co daje utrzymanie mieszkańcom Białkowa?</i>	1. praca w sferze produkcyjno-usługowej 2. rolnictwo 3. zasiłki	<i>Co ma dawać utrzymanie mieszkańcom Białkowa?</i>	1. drobna przedsiębiorczość 2. agroturystyka 3. praca w sferze produkcyjno – usługowej we wsi i poza wsią
<i>Jak zorganizowani są mieszkańcy Białkowa?</i>	1. sala spotkań (zaadaptowana strażnica przy firmie IZOPOL)	<i>Jak mają być zorganizowani mieszkańcy Białkowa?</i>	1. świetlica wiejska 2. aktywne organizacje pozarządowe 3. KGW
<i>W jaki sposób mieszkańcy rozwiązują swoje problemy?</i>	1. regularne zebrania w sali spotkań z sołtysem i wójtem	<i>W jaki sposób mieszkańcy mają rozwiązywać swoje problemy?</i>	1. aktywny udział w organizacjach 2. regularne zebrania wiejskie w świetlicy wiejskiej

<i>Jak wygląda Białkowo?</i>	1. w większości budownictwo rozproszone 2. zły stan dróg gminnych i powiatowych 3. brak chodników przyulicznych 4. brak oświetlenia szlaków komunikacyjnych	<i>Jak ma wyglądać Białkowo?</i>	1. chodniki w centrum wsi 2. oświetlenie dróg 3. dobra nawierzchnia dróg
<i>Jakie obyczaje i tradycje są przez nas pielęgnowane?</i>	1. coroczne spotkania rolników-seniorów w sali spotkań na zabawie	<i>Jakie obyczaje i tradycje mają być przez nas pielęgnowane?</i>	1. utrzymanie tradycji spotkań 2. rozwinięcie oferty zabaw w odrestaurowanej i przebudowanej świetlicy wiejskiej
<i>Jak wyglądają nasze obejścia?</i>	1. estetycznie	<i>Jak mają wyglądać nasze obejścia?</i>	1. upiększone zielenią, kolorowe krzewy i drzewa 2. czyste i zadbane
<i>Jaki jest stan otoczenia i środowiska?</i>	1. dobry 2. brak dzikich wysypisk 3. oczyszczalnie przyzagrodowe w 4% gospodarstw	<i>Jaki ma być stan otoczenia i środowiska?</i>	1. przyzagrodowe oczyszczalnie ścieków w zabudowie rozproszonej 2. podłączenie kanalizacji w zwartej zabudowie 3. przestrzegany obowiązek wywozu odpadów stałych na wysypisko
<i>Jakie jest rolnictwo?</i>	1. rozproszone niewielkie gospodarstwa 2. słaba jakość gleb 3. produkcja rolnicza, głównie: żyto, ziemniaki 4. hodowla trzody chlewnej 5. zakład zdrowej żywności	<i>Jakie ma być rolnictwo?</i>	1. gospodarstwa ekologiczne 2. gospodarstwa agroturystyczne 3. grupy producenckie 4. dochodowe i zmodernizowane
<i>Jakie są powiązania komunikacyjne?</i>	1. droga wojewódzka Golub-Dobrzyń – Rypin 2. droga powiatowa Golub-Dobrzyń - Sokołowo 3. gminny system nieutwardzonych dróg 4. brak komunikacji kolejowej 5. komunikacja autobusowa łączy miejscowość z miastami Golub-Dobrzyń, Rypin oraz Brodnicą	<i>Jakie mają być powiązania komunikacyjne?</i>	1. utwardzone i zmodernizowane drogi gminne 2. częstsze połączenia autobusowe z miastami powiatowymi
<i>Co proponujemy dzieciom i młodzieży?</i>	1. boisko do piłki nożnej (utworzony klub młodzików LZS Białkowo) 2. spotkania w sali	<i>Co zaproponujemy dzieciom i młodzieży?</i>	1. gry i zabawy edukacyjne w wyremontowanej świetlicy wiejskiej 2. sport i rekreacja na nowo urządzonym boisku

7. WIZJA ROZWOJU I ARKUSZ PLANOWANIA

Wizję Odnowy Wsi Białkowo, powstałej w wyniku analiz oraz dyskusji mieszkańców, sformułowano następująco:

Rozwój społeczno-kulturalny wsi podstawą do zachowania dziedzictwa historycznego, wzrostu atrakcyjności turystycznej i osiedleńczej.

Rozwój miejscowości Białkowo powinien przebiegać jednocześnie w dwóch kierunkach (2 priorytety rozwoju):

1. Poprawa warunków życia, integracja mieszkańców oraz kultywowanie lokalnej tradycji

Głównym priorytetem niniejszego Planu Odnowy Wsi jest poprawa warunków życia jej mieszkańców. Podniesienie standardów życia na wsi można osiągnąć poprzez rozbudowę i modernizację infrastruktury technicznej, kulturalnej czy sportowej. W przypadku sołectwa Białkowo w pierwszej kolejności powinno się rozbudować i wyremontować świetlicę wiejską, poprawić stan sieci dróg oraz urządzić boisko sportowe. Poprzez zapewnienie lepszych warunków życia wzrosną szanse rozwoju intelektualnego oraz społecznego, a także aktywnego wypoczynku, zarówno wśród dzieci i młodzieży, jak i dorosłych.

2. Zrównoważony rozwój rolnictwa oraz wspieranie pozarolniczych działalności mieszkańców

Z uwagi na to, że główną funkcją wsi jest i nadal będzie rolnictwo, jego rozwój musi opierać się między innymi o modernizację infrastruktury gospodarstw, nowe metody upraw i hodowli oraz ochronę przyrody i całego środowiska naturalnego. Dywersyfikację dochodów w gospodarstwach można uzyskać poprzez otwarcie działalności agroturystycznej, usługowej, wytwórczej lub związanej z produkcją i sprzedażą żywności ekologicznej. Rozwinięcie tego typu aktywności wymaga dużych środków finansowych i wiedzy, które powinny być wspierane poprzez dotacje i szkolenia. Taka mobilizacja rolników wpłynie bezpośrednio na zmniejszenie bezrobocia w sołectwie i całej gminie.

Arkusze planowania Odnowy Miejscowości Białkowo (tab. 4) zawiera układ wyznaczonych przez społeczność priorytetów rozwojowych, celów oraz konkretnych projektów działania. Układ priorytetów i projektów jest zgodny z wizją rozwoju miejscowości Białkowo. Poszczególnym zadaniom nadano ranking pilności wykonania (wartość od 1 do 3) w oparciu o przeprowadzone konsultacje społeczne w zakresie obszarów problemowych potrzeb mieszkańców. Kolorem oznaczono zadanie wyznaczone przez społeczność lokalną jako priorytetowe do realizacji, tj. Rozbudowa i modernizacja świetlicy wiejskiej w Białkowie wraz z zagospodarowaniem terenu wokół (parking i plac zabaw). Zakres inwestycji wchodzących w skład wymienionych projektów został podany w kolejnych rozdziale – Charakterystyka projektów.

Plan realizowany będzie we współpracy środowiska lokalnego (mieszkańców), Rady Sołeckiej i Urzędu Gminy Golub-Dobrzyń, reprezentowanego przez Wójta Gminy oraz Radę Gminy Golub-Dobrzyń.

Tabela 4. Arkusz planowania Odnowy Miejscowości Białkowo

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
PRIORYTETY	CEL	PROJEKT	RANK- ING	OKRES REALIZACJI	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA ZADAŃ			PRZYBL. KOSZT
					BUDŻET GMINY	PROW RPO, PO KL	INNE ŚRODKI	
1. Poprawa warunków życia, integracja mieszkańców oraz kultywowanie lokalnej tradycji.	1. Kształtowanie centrum wsi i integracja jej mieszkańców	1.1 Rozbudowa i modernizacja świetlicy wiejskiej wraz z urządzeniem terenu wokół (parking i plac zabaw)	1	2008-2010	150.000 (75%)	450.000 (25%) PROW		600.000
		1.2 Założenie szerokopasmowego dostępu do Internetu	2	2008-2010	X	PROW		Zgodnie z kosztorysem
		1.3 Budowa chodników w centrum wsi	2	2009-2015	X	RPO/PROW		Zgodnie z kosztorysem
	2. Modernizacja infrastruktury miejscowości	2.1 Podłączenie Białkowa pod system kanalizacji sanitarnej miasta Golub-Dobrzyń	1	2010-2013	X	RPO		Zgodnie z kosztorysem
		2.2 Przebudowa drogi gminnej w Białkowie	2	2010-2011	X	RPO		1.500.000
		2.3 Pomoc w budowie przyzagrodowych oczyszczalni ścieków	3	2008-2015	X	PROW	Bank Ochrony Środowiska	20.000
		2.4. Rozbudowa Gminnego Składowiska Odpadów Komunalnych o instalację sortowni odpadów stałych	2	2009-2011	X	RPO		1.000.000

	3. Budowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej	3.1 Urządzenie boiska sportowego do gry w piłkę nożną	2	2009-2011	X		EOG	20.000
		3.2 Oznakowanie szlaku pieszo-rowerowego	3	2008-2015	X		Ndl. Golub-Dobrzyń praca społeczna	Zgodnie z kosztorysem

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
2. Zrównoważony rozwój rolnictwa oraz wspieranie pozarolniczych działalności mieszkańców	1. Rozwój wiedzy i umiejętności mieszkańców w zakresie przedsiębiorczości	1.1 Warsztaty i kursy dla mieszkańców poświęcone przedsiębiorczości i zrównoważonemu rozwojowi rolnictwa na terenie sołectwa	2	2008-2015	X	PROW, PO KL	X	We współpracy z Lokalną Grupą Działania Gmin Dobrzyńskich Region Północ
	2. Pomoc finansowa w rozwijaniu pozarolniczych działalności	2.1 Dotacje dla osób bezrobotnych oraz właścicieli gospodarstw rolnych, którzy chcą otworzyć pozarolniczą działalność wytwórczą, usługową	2	2008-2015	X	PROW, PO KL	X	We współpracy z Lokalną Grupą Działania Gmin Dobrzyńskich Region Północ

8. CHARAKTERYSTYKA PROJEKTÓW

W niniejszym rozdziale dokonano charakterystyki zadania przewidzianego do zrealizowania przy wsparciu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich (PROW) na lata 2007-2013 w ramach Osi 3 Programu „Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowania gospodarki wiejskiej”. Zrealizowanie zadania nr 1.1 *Rozbudowa i modernizacja świetlicy wiejskiej wraz z zagospodarowaniem terenu wokół* z arkusza planowania Rozwoju Miejscowości Białkowo, pozwoli na istotną poprawę jakości życia mieszkańców miejscowości Białkowo.

Poniżej wyszczególniono i scharakteryzowano zadanie: *Modernizacja i remont świetlicy wiejskiej wraz z zagospodarowaniem terenu wokół* wraz z wyznaczeniem celu interwencji.

Komponent 1: Modernizacja i remont świetlicy wiejskiej wraz z urządzeniem terenu wokół

Cel: Kształtowanie funkcji i estetyki centrum wsi oraz integracja jej mieszkańców

W ramach projektu remontu świetlicy wiejskiej (ryc. 2 i 3) planuje się:

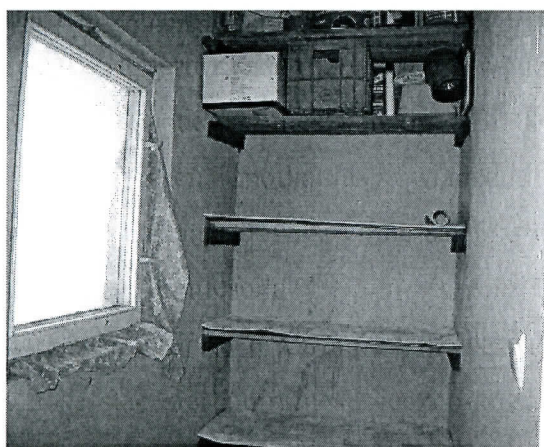
- rozbudowę świetlicy o dodatkowe pomieszczenie sali spotkań o powierzchni 100 m², która pomieści około 80 osób
- remont i adaptację dotychczasowego budynku świetlicy wiejskiej na zaplecze socjalno-gospodarcze; zakres robót przewiduje:
 - o remont podłoża i posadzki (izolacja przeciwwilgociowa, izolacje cieplne, wykonanie posadzki z płytek),
 - o roboty murarskie (wykonanie ścian działowych, uzupełnienie tynków, nakładanie gładzi gipsowych, malowanie),
 - o modernizacja sufitu obiektu (izolacje cieplne, montaż okładziny gipsowo-kartonowej, wykonanie gładzi gipsowych, malowanie)
 - o dach (naprawa pokrycia dachowego papą termoizolacyjną, wykonanie obróbek blacharskich, murów ogniowych, okapów, montaż rynien i rur spustowych),
 - o wymiana stolarki okiennej i drzwiowej,
- doposażenie świetlicy wiejskiej w:

- meble,
- niezbędny sprzęt AGD i naczynia (zaplecze socjalne).

Ryc. 2 Budynek świetlicy wiejskiej – główne wejście i widok ogólny (fot. P. Dahlke)

Modernizacja, rozbudowa i wyposażenie świetlicy wiejskiej ma na celu utworzenie miejsca spotkań mieszkańców Białkowa (imprezy okolicznościowe, spotkania kół i stowarzyszeń, spotkania z władzami gminy). Rozbudowa świetlicy jest niezbędna ze względu na małą powierzchnię sali głównej (mieści około 30 osób). Potrzebna jest większa sala, która pomieściłaby około 80 osób. Remont i wyposażenie części gospodarczej budynku ma na celu poprawę warunków użytkowania świetlicy. Tak przebudowany obiekt będzie miał szansę stać się centrum społeczno-kulturalnym sołectwa i wpłynie niewątpliwie na wzrost integracji wśród mieszkańców.

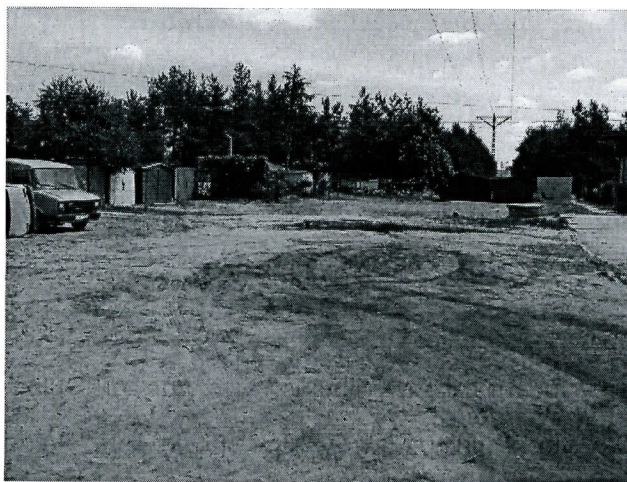

Ryc. 3 Budynek świetlicy wiejskiej – stan zaplecza gospodarczego (fot. P. Dahlke)

Komponent 2. Urządzenie terenu wokół budynku świetlicy wiejskiej

Cel: Integracja społeczeństwa poprzez wspólne miejsce zabaw dla dzieci

W ramach projektu planuje się przede wszystkim utworzenie zabezpieczonego ogrodzeniem placu zabaw dla dzieci oraz parkingu na około 20 miejsc postojowych. Wymienione obiekty zostaną urządzone na terenie należącym do gminy (ryc. 4), wokół świetlicy wiejskiej.

Ryc. 4 Teren przeznaczony na urządzenie placu zabaw oraz parkingu (fot. P. Dahlke)

Utworzenie placu zabaw ma na celu zapewnienie przyjemnego i bezpiecznego spędzenia czasu wolnego przez dzieci. Utworzenie parkingu rozwiąże problem braku miejsc postojowych dla mieszkańców odwiedzających świetlicę wiejską.